

הישיבה

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 55

בחור יקר

קורה לא פעם שבחור מרים עיניו אל הפסגה הרחנית שאליה הוא שואף להגיע, ורואה שלמרות המאמצים המרובים שהשקיע, על אף העבודה הפנימית והמאמץ הפיזי שטרך והתיגע, וחרף ההתמדה והעקביות שלו במלחמת היצר, הוא עדיין רחוק מאוד מאוד מלהגיע אל הפסגה.

התחושה היא שכל המאמצים הם לשווא, ושלמרות כל ההתגברויות הקטנות והגדולות שרשם עד כה, היצר הרע עדיין שולט בו כמו בתחילת הדרך, ובכל יום הוא מתעורר למלחמה חדשה.

זה קורה כמעט לכל בחור. מגיע שלב מסוים שבו הבחור מחשב מסלול מחדש, ומתחיל להתחבט בשאלה האם הוא אכן נמצא בדרך הנכונה. הוא מרגיש שהוא סתם מנסה לחצות את מדבר הסהרה האימתני, כשברור לכל שמדובר במשימה בלתי ניתנת לביצוע.

הגישה הזאת כמובן מוטעית מיסודה, ולא אוכל לפרוט כאן את כל הסיבות לכך, אבל הרשה לי לחדד שתי תובנות שישבו מנה אחת אפיים ליצר המנסה לשתול מחשבות מעין אלו בליבותיהם של טובי הבחורים העובדים את ה: במלחמת היצר, הקדוש ברוך הוא עוזר לנו יותר ממה שאנחנו נלחמים בעצמנו. חז"ל אמרו זאת מפורשות, וגם הבהירו כי לימוד התורה הוא התרופה הטבעית ליצר הרע. הקב"ה רק רוצה שנראה לו שאנו מחויבים בכל החושים והכוחות שלנו למלחמה הזאת. כשאנו נותנים את כל מה שיש לנו ומפילים את כל כולנו למערכה, המשימה הושלמה בהצלחה. מכאן ואילך זה כבר תפקידו של ה' יתברך.

בנוסף, כדאי שנפנים עוד תובנה חשובה. חז"ל אמרו על לימוד התורה שאין הקב"ה מונה דפים אלא שעות. כך גם במלחמת היצר ובכל תחומי היהדות. הקדוש ברוך הוא אינו בוחן אותנו לפי תוצאות, אלא לפי השקעה. המטרה שלנו היא לא לצנח את היצר, אלא להילחם בו עד הניצחון. היעד הוא המלחמה, הניצחון הוא רק בונוס נחמד שאנחנו מקבלים כתוספת.

הילחם והצלח

שלך, העורך

האמת שהתבררה במרומי הר תבור

הרב בנימין בירנצווייג

המשגיח רבי מאיר חדש זצוק"ל בתארו את המחשבות שמנפצות עלי המציאות... שכל היופי העצום הזה נעשה בשביל הגרעינים הקטנים שנזרעו בשדות שמהם גדלו שבילים ושאר ירקות, ומהם נוצר מראה קסום ומיוחד זה, הכל בשביל גרעינים קטנים ואינם נראים.

אמר מרן המשגיח ר' מאיר זצוק"ל, זו ההסתכלות האמיתית שצריכה להיות לכל בן תורה וכן עליה, אנחנו עומדים ורואים את העולם המופלא שיש מסביבנו, הרים ימים נהרות, נופים עוצרי נשימה בגליל ובנגב באירופה ובאסיה, וחושבים למה הקב"ה עשה כאלו נופים מדהימים ושובי לב ועין? מסתמא כדי להנות בהם בני אדם שיהנו קצת מהנוף הנפלא, שירגישו

מה רבו מעשיך ה' -

אבל האמת הפשוטה היא שכל הנוף והבריאה המדהימה שמסביבנו, לא נבראה בשביל הנוף כשלעצמו על שלל האותיות וסגולותיו! כל זה לא נעשה אלא בשביל הגרגירים

הקטנים שכמעט ואינם נראים - ואלו אותם עמלי תורה הפזורים בעולם 'ואינם נראים', רק בשבילם נברא העולם! כן רק כדי שהם יהיו מיופי הבריאה ויודו לה' מה רבו מעשיך ה'! רק כדי שהם יוכלו לעמוד ולהגות בתורה, ויספקו כל צרכיהם! "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת" זו האמת!! רק בשביל לומדי התורה קיים העולם הנפלא הזה!!!

נתרוממם בקרבנו נתגאה בעצמנו, שזכינו להיות ממקיימי העולם, שזכינו להיות מאותם גרגירים קטנים שאמנם 'אינם נראים' ממרומי ההר, אבל הם ורק הם מקיימים את העולם את הנוף האדיר מימדים הזה הנקרא כדור הארץ וכל צבא השמים, ובשבילם הם קיימים וסובבים כבר אלפי שנים.

הוא טיפס עם חברו ללא לאות ובקושי רב עד שהגיעו כשהם מיוזעים ומתנשפים למרומי הר תבור... שם באחת נגלה לעיניהם מראה של נוף פנורמי מדהים ביופיו... כל עמק יזרעאל על שלל צבעיו ושדותיו התפרס למלא רוחב העין, הם עומדים משקיפים ומתבוננים במראה המיוחד הזה, כאשר מאות שדות סדורים זה אל זה, בסדר מופתי ומדויק, בצבעים מגוונים של ירוק חום וצהוב, ממש נראה תמונת נוף מצוירת ביד אומן... וכך עומד לו אחד הנערים, ומחשבות מתחילות להתרוצץ במוחו... אוי איזה מדהים... הרי כזה נוף מדהים חייב להיעשות בידי צייר בעל שם עולמי, איך יתכן כזה דיוק נפלא? כזה

שילוב של שלל צבעים? והכל בדיוק סימטרי של ריבועים ומלבנים של שדות המשתלבים כפאזל זה בזה... וחושב הוא, אולי צריך באמת להודות לממשלה אשר חשבה על התושבים, גם על החלק של נוף וסביבה ליצור מקומות בהם האזרחים יוכלו להשביע עיניהם

בשלב נופים ולהרגע ממתח החיים, וכבר הוא מחשב כמה השקיעה הממשלה ביצירת אומנות אדירת ממדים זו! וזו... באחת ניתק ממחשבותיו. חזר לקרקע המציאות, והוא רואה לפניו לא ציור ולא תמונה ולא יצירת אומנות מדהימה! יש כאן מציאות של שדות, של שיבולים וחמניות ועוד שלל צמחים וירקות, שנזרעו בעמל על ידי עובדי האדמה, ללא שימת לב לצבעים לריבועים ולמלבנים, וללא שום כונה להשביע את עיני העולים למרומי ההר המתנשא בשיפולי שדותיהם, פשוט הם שמו כאן בכל שדה זרעונים וגרגירים קטנים, ומזה צמח כל המראה המדהים הזה! מעצמו!

את הרעיון של התיאור המרתק הזה, סיפר מרן

"אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת"

ירמיהו כג, כה

מרגל
במומיה

"כל המצוות אף על פי שרובן במעשה או בפה תכליתן לתקן את הלב" (ר' אברהם אבן עזרא).

אנחנו לעורכת בכל עין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בין השעות: 10:30-7:30 בערב. בטלפון: 073-7078388. או בטל: 1800-20-18 שיחת חינם

קשה לך? זקוק לעזרה?

הארה שמימית

מחשבת מוסר

הגאון רבי מרדכי פיש שליט"א מנהל רוחני ישיבת אור אלחנן לצעירים

פעמים שבאותו ביהמ"ד, ועל אותו ספסל לימודים, יושבים שנים ולומדים את אותן הסוגיות, ואותן מספר שעות. האחד קם בגמר הלימודים אפוף רגשי קודש, ומואר באלומות טוהר. ואילו השני יוצא עם תחושה סתמית ללא כל משמעות. ואפשה שאפי' אצל אותו אדם עצמו, פעמים שאחר הלימוד ירגיש קדושה נשגבת, ופעמים שלא יחוש מאומה. ידועה מטלטלת' מצנינו בכתבי הרמח"ל ז"ל, אשר תפענח חידה זו. וזה לשון קודשו:

כל כחה של התורה אינו אלא במה שקשר ותלה ית"ש את השפעתו היקרה בה, ועל ידי הדיבור בה תמשך ההשפעה הגדולה ההיא. ואמנם ההשפעה הזאת הנה ענינה אלקי, וכיון שכן, ודאי שיש לו לאדם לירוא ולרעוד בעסקו בענין כזה, שנמצא הוא נגש לפני אלקיו ומתעסק בהמשכת האור הגדול ממנו אליו. ונכלל בזה, שלא ישב בקלות ראש, ולא ינהג שום מנהג בזיון, לא בדבריה ולא בספריה, וידע לפני מי עומד ומתעסק. ואם הוא עושה כן, אז יהיה תלמודו מה שארואי, ותמשך על ידו ההשפעה שזכרנו, ויתעצם בו היקר האלקי. אבל אם תנאי זה יחסר ממנו, לא תמשך ההארה על ידו, ולא יהיו דבריו אלא כשאר כל הדיבורים האנושיים, הגיונו כקורא איגרת, ומחשבותיו כחושב בדברי העולם. ואולם כפי מדרגת המורא ושיעור הכבוד והזהירות בו, כן יהיה שיעור יקר הלימוד, ומדרגת ההשפעה הנמשכת על ידו.
(להקלה על ההבנה ציטטנו בסדר מקוטע - דרך ד' ח"ד פ"ב).

נוכחנו א"כ לגלות את הסוד: כאשר אנו ניגשים לדף הגמרא, מתוך הכרה, שרוח הקודש מנשבת מבינות לכל מימרות חז"ל הקדושים, וקול אלוקים חיים, עולה ומיתמר מבין שני הכרובים דרש"י ותוס'. באופן כזה, ההארה השמימית נחה על רוחנו, ומתקדשים אנו בקדושה של מעלה. אך אם הגישה לכתבי הראשונים והאחרונים ז"ל, באה מתוך עמדה של 'גובה העינים'... כאומה, מסכים שהיו צדיקים גדולים שאמרו כך או הכריעו אחרת, אך מבחינה שכלית ראוי אני להיכנס להתמודד איתם ב'אותו מגרש' רח"ל, תלמיד כזה, החטיא את החיבור ל'קדושת' התורה. אפשר שיוכל לומר הברקה כזו או אחרת, אך את השראת השכינה המובטחת להוגי תורת השם, החמיץ!

הסיבה א"כ שאינו חש נעלה בגמר הלימוד, נעוצה במדרגת המורא ושיעור הכבוד והזהירות שאיתם ניגש לכתבי הקודש, שעל פיהם יזכה למדרגת ההשפעה הנמשכת עליו מלמעלה. עד שאם לא ניגש כראוי, דיבורי תורתו יהיו 'כשאר הדיבורים האנושיים, כקורא איגרת וכחושב בדברי העולם' - נורא!

זאת ועוד. הרמח"ל ז"ל הזכיר, שלא ינהג בזיון בספריה. עומק העניין, שלפי גישתו של האדם ללימוד, כך תהיה התייחסותו לספרים הקדושים, וחרדתו לקראתם. שכאשר התייחסות לכל בעלי המימרות המובאים בתוך הספרים, תהיה באופן שכל דבריהם כגחלי אש, אשר נחצבו ברוח הקודש מגובהי מרומים. יבוא הדבר בהכרח לידי ביטוי, בחרדת הקודש מפני הספרים. אך מי שלקוי בדעות כוזבות, ורואה את בעלי המימרות דומים לו... ממילא ספרי הקודש שבהם מובאים אותן המימרות, מוערכים בעיניו כאגרת

בדברי העולם, ולפיכך מקל הוא בהם ראש. כאשר הלומד ניגש כל פעם לדף הגמרא, או לסייעת המפרשים, מתוך הבנה שמתעסק הוא עם 'אלוקות', יחמוק בזכות זה, גם מבעיית תחושת הדשדוש של 'אמצע הזמן', משום שחדוות הלימוד תציף את נשמתו, ותסחוף את רוחו ממילא, כל פעם מחדש.

אם תמצוי לומר, כאן טמון גם ההסבר, לרפיון הדור ב'כבוד תלמידי חכמים'. זה מתחיל בגמרא. משום שאדם שהתרגל שהוא שווה ערך לסברת ראשונים ואחרונים, בלי להבין שאצלם רוח הקודש הופיעה תדיר בבית המדרש, ושכינה דברה מתוך גרונם המזוכך בכל מיני טהרה, תהיה זו תפיסתו, גם מול הת"ח של דורנו, משום שהתרגל לראות את התלמידי חכמים רק ע"פ מדידה של רעיונות שכליים, ובהגיגים חידושיים 'נדמה לו' שהוא שייך למדרגתם.

אך דבר אחד בסיסי ומכריע נעלם מעיניו, שבניגוד אליו, ישנם אנשים, שהוגים בתורה יומם ולילה לפי תנאי הרוח, שהרמח"ל הציב לנו, ובשל כך זוכים הם להשראת השכינה ולמדרגות קדושה, שספק אם מלאך זוכה להם. ולפיכך חייב הוא אותו תלמיד תועה, להתאבק בעפר רגליהם, ולהתבטל בפניהם כעפרא דארעא, משום שבהתבטלותו לפני הת"ח, מתבטל הוא בעצם בפני השכינה השורה עליו.

וכשם שמצאנו שיש קדושה על חפצים דוממים, כגון ציצית פגומה, או נרתיק תפילין, וחגורת ס"ת, החייבים כולם בגניזה. כל שכן גופו של הת"ח שנתקדש בקדושת התורה"ק (ספרי, האזינו א').

אשר שאלת

הרב ישראל ליוש

יש לך שאלה?

הכתובת למכתבים ושאלות:
עלון הישיבה ת.ד. 43064 ירושלים
או בפקס: 077-5558983

לכבוד הרב ליוש שליט"א
אני מרגיש שאין לי מספיק טעם בתפילה, לא אחת אני מתפלל ממש כמצוות אנשים מלומדה בלי הרבה חשק, הייתי מאוד שמח לקבל הדרכה ויעוץ איך להשתנות בנושא ה'טעם וחשק בתפילה'.

בתודה מראש ובתקווה שתצליחו למצוא מענה לשאלתי בעילום שם

שלום וברכה!

כשקראתי את שאלתך נזכרתי בסיפור אישי, בהיותי נער צעיר שמעתי שיחת מוסר מא' המשגיחים, הוא דיבר בהתלהבות על אהבתו לתורה של א' מגדולי עמלי התורה בדורנו, שאפי' אם היו מונחים לפניו כל מעדני העולם, לא היה שת ליבו לזאת, משום שאהבתו לתורה והטעם הגדול שהוא מוצא בעמלה

מילות התפילה, אזי תמצא בזה יותר טעם. יתכן שבשלב ראשון הדבר נשמע קצת רחוק מהשגותיך, כי אם אינך מרגיש בשלב זה טעם בתפילה, מה ימשוך אותך ללמוד על מעלת התפילה או להתעמק בפירוש המילות? לכן כדאי לעשות א"ז בשלבים. קבע לך קטע אחד בתפילה שאותו אתה אומר במתינות ובכוונה יתירה, ואחר שתרגיש כבר קצת יותר טעם ורגש בקטע תפילה זה, הוסיף עוד קטע אחד, וכך בקצב איטי אך עקבי, יתעוררו בך רגשות נעלים ומרומיים בתפילה.

לאחר שאתה מרגיש שרגשות התפילה התעוררו בך ואפילו מעט, תלמד בקביעות - פעם בשבוע או פעמיים בשבוע - ספר מוסר העוסק בענין מעלת התפילה, וכך תנסה להתחבר לתפילה הן מבחינה רעיונית - השגת מעלת התפילה, והן מבחינת פירוש וכוונת המילים.

לסיום: הנך יוצא לדרך ארוכה, שבתחילתה אתה חש שהסוף רחוק ואולי לא יבוא, אבל דע לך שבעקבותי וסבלנות, הסוף המתוק בוא יבוא והוא רק ישתבח עם הזמן.

התפקיד האישי המיוחד לך

קנין כ"ה: המכיר את מקומו

קנין תורה הרב יעקב סירוטה

על הקו לבני ברק? שרק הפסדנו בגללך???

לכל יהודי, כידוע, יש תפקיד ייחודי משלו בעולם הזה. תפקיד אותו מסוגל רק הוא, במקומו ובמצבו, למלא, ומאז בריאת העולם, לאורך כל הדורות עוד לא נולד מי שיכול למלא את מקומו ולהחליפו במילוי תפקידו.

קצת קשה לזכור את הקביעה הפשוטה והחשובה הזו, בעודנו נמצאים במסגרת הישיבה, יחד עם עוד עשרות ומאות חברים שלומדים אותו דבר ודומים בסדר היום בהתמודדות ובשאיפות ואפילו מעט בפנים... קשה מאוד ליחיד להכיר בייחודיותו בתוך כל הקהל הגדול הזה.

אבל זהו הפשט הפשוט בקניין 'המכיר את מקומו', שבמ"ח קנייני תורה. לא להיות כבול לתכתיבי החברה, לא לנסות לחקות אף אחד, אלא להבין שהתפקיד והדרך שלך בעבודת ה' ודרך הלימוד הפרטית שלך הוא בלעדית וייחודית אך ורק לך, וכל הסביבה והחברים כולם לא נועדו אלא למצב אותך במקומך, שבו עליך לזרוח.

קדמונינו אמרו "אם רץ לך החזירה למקומו", אם הלב שלך חושק להיראות כמו משהו אחר, להבין כמוהו, להבריך כמוהו, דע שיש לך מקום אישי ששמור עבורך בלבד. מקום שבני לפי הצרכים והיכולות, האופי והכשרונות, הנתונים והאפשרויות שניתנו אף ורק לך, ומדוע תוותר על חלקך ותנסה לשווא לחקות את חברך?

זכור! אין לך בחור שאין לו מקום, וכל אחד הוא בן יחיד ומיוחד שיש לו כאן תפקיד ייחודי ובלעדו.

רגע לפני שיצא, קלט נהג אחר שנכנס אל המשרד, בידו תיק תפוח מלא במזמונים, שטרות ומצלצלים. את כל זה עשה רק היום! עזרא היה המום.

כל הלילה חשב והפך בדבה, איך בדיוק ניתן להגדיל את הפדיון היומי, עד שהביק במוחו הרעיון.

למחרת, למרות שלא ישן הרבה, קם מוקדם. התפלל ומייהר אל האוטובוס שלו. הוא הביט אל האחראי במבט רב משמעות שאומר, 'היום אפתיע אותך. חכה ותראה!'

הוא התייע ויצא, הגיע לתחנה הראשונה, העמוסה באנשים, הוא פתח את הדלתות וצעק "לבני ברק!"

בדיוק כפי שחשב, כל הממתנים נהרו אל האוטובוס פנימה, שילמו לו ביד רחבה, ועזרא רווה נחת. כך עשה בכל התחנות הבאות, כאשר מה שהמריץ אותו זו התמונה של האחראי המופתע מן הסכום שביאי לו הערב...

לאחר שסיים את יום העבודה, היה כמאמר הפתגם, 'עייף אך מרוצה'. הנה, הוא מתגלה כעובד מסור ושרווי החברה בראש מעייניו. בחיך מרוח מצד אל צד כנס אל המשרד, ללא אומר שפך על השולחן את תכולת התיק, אלפי שקלים בכל סוגי השטרות והמטבעות פלגו אל השולחן.

"מה קרה?" חייך אליו האחראי, "הייתה איזו שמחה בדרום היום? איך הבאת סכום גדול כל כך?"

עזרא הרגיש שהגיע רגע השיא שלו. הוא סיפר לאחראי בגאווה בלתי מוסתרת על הקו הרווחי שעשה היום לבני ברק. לפתע שם לב לפניו המאדימות של האחראי שהרים עליו בשאגה: "עשית מה???"

כל הביטחון העצמי של עזרא נמוג כלא היה. "מה", הצטדק, "בסך הכל עשיתי לכם יותר כסף..."

האחראי התחבט רגע האם לנסות להסביר לו מה בדיוק הבעיה, אבל כעסו הגדול גבה: "קח את הדברים שלך ואל תחזור מחרי! אתה לא מבין שזה לא הקו שלך? לא התפקיד שלך? שאנשים שהיו צריכים להגיע לדרום לא הגיעו בגללך? שיש מי שממונה

עזרא התעורר באותו בוקר מאושר מן הרגיל. סופסוף, לאחר בקרים רבים שהיו שוממים ומחוסרי מעש, יש לו עבודה טובה. היום הוא מתחיל לעבוד כנהג אוטובוס מן המניין.

בעוד אפלת הליל פרושה על פני היקום, יצא עזרא אל בית הכנסת להתפלל שחרית עם הנץ החמה. מיד לאחר התפילה מיהר להתייצב במסוף, נכון לצאת לדרך החדשה תרתי משמע. הוא הגיע אל התחנה רבע שעה לפני הזמן, נחוש להוכיח להנהלה כי הינו עובד בעל מוסר עבודה גבוה שיעשה את עבודתו על הצד הטוב ביותר. במעט הזמן שנותר עד זמן היציאה, הכין לעצמו קפה, כשבינתיים הסדרן מסביר לו שוב מה מסלול הקו שלו לעבר כל היישובים המרוחקים.

בשעה היעודה התיישב על מושב הנהג המרופד, התייע ויצא לדרך. ממרחק מה כבר ראה את התחנה הראשונה, ליבו התרחב כאשר ראה את כמות האנשים שהצטופפו שם. הוא עוצר ברוב חשיבות שלושה-ארבעה מטרים לאחר התחנה והתרווח על מושבו, מתכוון לקליטת ההמונים.

אך... אף אחד לא חנן את האוטובוס שלו במבט. הם נותרו עומדים מביטים לכיוון האופק כאילו הוא אוויר.

'לא רוצים לא צריך' סינן עזרא וסגר את הדלתות. 'יש עוד הרבה תחנות'. ניחם את עצמו.

אלא שעבר תחנה ועוד אחת, כולן היו מלאות אנשים, אך כמעט אף אחד לא התעניין בו ובאוטובוסו... כאשר עמד כבר לצאת מן העיר היו באוטובוס המפואר שלו אחד-עשר נוסעים בסך הכל כולל תינוקות...

הנסיעה הארוכה הסתיימה, ולאחר הפסקה קצרה, יצא לנסיעה בכיוון ההפוך. כמות האנשים שעלו לאוטובוס שלו קעת היתה פחותה עוד יותר משהיתה בהלך.

כך המשיך עזרא בנסיעה הלך ושוב עד שסיים את יום העבודה. לעת ערב הוא מגיע אל המסוף, נוטל את פדיון היום, מעט מזומנים, ומושיט את הכסף לאחראי, הלה סופר ורושם ברישומי ופטר אותו לשלום.

הזוכים בהגרלה

הבה"ח יוסף דב יפה כמודיעיני עילית,
הבה"ח יוסף פרלמן מאלעד,
הבה"ח יוסף זכריה הר אבן מעמנואל
בין כותבי התשובות המובחרות תעריך הגרלה
על שני כרכי משנה ברורה בהוצאת 'דרשו' לשני זוכים
(ב"כ לכ"א, חלקים לפי בחירת הזוכה).

צריך עיון

מעיקר הדין יוצא בק"ש שחירת וערבות, ורק בלא מצא תולה בזה שאולי היה צריך לנהוג כרשב"י שתורתו אומנותו (ועיון ביעב"ץ) שכתב כע"ז(א), **הבה"ח ישעיהו שרף** כ' דת"ת הוא רק ביטול עשה, ופשיטא שלאווין חמורים יותר, ויל"ע בדבריהם.

הבה"ח מאיר דינר כ' דביטול תורה היינו ביטול המ"ע שבתורה. **הבה"ח יוסף זיאת** כ' דפשפש ולא מצא היינו שלא מצא גם ביטול תורה, וכיוון שלא מצא כלום תולה שזה ייסורין של אהבה, ובידוק אם הייסורים גרמו לו ביטול תורה שייסורים שיש בהם ביטול תורה אינם של אהבה, וכ"כ גם הבה"ח יוסי פרלמן בשם ה"פרשת מרדכי".

הבה"ח יוסף דב יפה פירש דביטול תורה היינו שהיה צריך לבטל ולא ביטל כגון שנזדמן לו מ"ע שאינו יכול להעשות ע"י אחרים.

הבה"ח ש.צ. רובין פירש דביטול תורה היינו כשביטול משום שחשב שצריך לבטל ובאמת לא היה צריך.

תשובת רבות נוספות נתקבלו במערכת. אנו מודים לכל מי שטרח והעלה תשובות בכתב, לצערנו הגיליון קצר מהכיל את כולם, ואי"ה עוד חזון למועד. עם זאת עקב ריבוי התשובות אנו שמחים לבשר על הוספת זוכה נוסף.

הבה"ח זאב קפלן דביטול תורה הוא סיבה כללית ולכן אין לתלות בה מיד, ורק אם לא מצא תולה בה, ובדומה לזה הביא **הבה"ח יוסי פרלמן** בשם הראש יוסף.

הבה"ח שרגא לוי, דוד זלושינסקי, משה חיים גרינבוים, חיים לב, פנחס גולדשטי, יוסף זיאת, מאיר רוזנברג ועוד. תירצו דפשפש ולא מצא היינו דפשפש גם בעניין ביטול תורה ולא מצא, ומ"מ יתלה בביטול תורה שאף אם אינו זוכר שביטול מ"מ אם לא מצא כלום זה בוודאי ת"ת משום שבקל יכול להיכשל בזה.

הבה"ח שמואל בלוך, דוד קניאל, אביאור עברי ועוד כתבו, דביטול תורה היינו באיכות, כי מזה קשה להניצל.

הבה"ח יהודה שפה, ש.ד. טאוב, יוסף קוסובסקי, מ הנדלר ועוד תירצו דיתלה בביטול תורה היינו שהטעם שאינו מוצא עבירה הוא משום שביטול תורה ואינו יודע ההלכה היטב לדעת מה עשה. וכעין זה ת' **הבה"ח נחמיה פקשר** שביטול תורה היינו לימוד דרכי חסידות ומוסר שמשום שביטול אינו מבין איזה עבירות יש בידו, בסגנון דומה כתב **הבה"ח ישעיה איימעד**, שאם פשפש ולא מצא זה משום שלא עשה תשובה כראוי וזה משום שלא למד תורה כראוי, כי ת"ת הוא הדרך לתשובה.

הבה"ח שמעון אייזנבך ונתנאל זר יישבו דמה שנאמר ת"ת כנגד כולם. הוא רק לעניין השכר אבל לעניין העונש יש חמורות הימנה. בדומה לזה ת' **הבה"ח יעקב כהן** דביטול תורה הוא עניין קל כי

"אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו" (ברכות התורה)

צריך עיון לפי המדרש שחידו הקב"ה על כל האומות ולא רצו לקבל את התורה, ואז הגיע לישראל ואף עליהם כפה הר כגיגית, א"כ לכאורה אין זה בחירה בישראל וביותה, שהרי אף על ישראל כפה הר כגיגית.

תשובות לצ"ע מעלון הקודם:

איתא בברכות דף ה' ע"א "אמר רבא ואיתימא רב חסדא אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו וכו' פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה". וברש"י ד"ה פשפש ולא מצא, לא מצא עבירה בידו שבשביילה ראויין יסורין הללו לבא, וצריך עיון האם ביטול תורה אינו בכלל עבירה הוא, הלא עובר הוא על לאו 'ודברת בם ולא בדברים בטלים', ומה ביאור דברי חז"ל 'לא מצא עבירה שבידו יתלה בביטול תורה'. וביותר מהא דתנן ותלמוד תורה כנגד כולם וא"כ היה צריך לפשפש בו ראשון.

הבה"ח אליעזר רוטה, אהרון צבי גינצבורג, שרגא מלמד, חנניה וולף, גואל חיון, ש.ז. מלר ועוד. כתבו כי יפשפש במעשיו היינו בחטא שנעשה באבר בו הוא לכה, שכן זו מידת הקב"ה מידה כנגד מידה, ורק אם לא מצא יתלה בביטול תורה שהוא כנגד כל האברים. וכן מטו משמיה דהגר"ח מוואלוזין. בדומה לזה כתב

תשובות יש לשלוח לפקס שמוספרו: 077-5558983.
יש לכתוב את התשובות בכתב ברור. חובה לעיין שם מלא, טלפון, ושם ישיבה.
(ניתן לבקש שהשם המלא לא יפורסם)

חזק ונתחזק

ספור
מחיי
הישיבה

מזאת:
יעקב א. לוסיגמן

עמדתי למרגלות המבנה המאפיה מביט בו כמו אסיר טרי הנכנס בשערי בית הכלא. אני זורק מבט חטוף על חזית המבנה בו אבילה את השנים הבאות. ביד עיפה קינחתי את מצחי מהלחות שעלתה בו למרות מזג האוויר הנעים, כיתפתי את המזוודה על כתפי הימנית, ובידי השמאלית הרמתי את השקית הגדולה שהנחתי רגע קודם לכן על הקרקע. בצעדים מהוססים נכנסתי אל המבנה הענק ונבלעתי בתוכו.

'אוקיי חזקי, חשבתי לעצמי, 'תתחיל להתרגל למקום ולאנשים. כאן אתה הולך לבלות את השנים הקרובות, בתקווה שהתקופה הזאת תעבור בשלום, במינימום בעיות ומקסימום הנאה.'

אני רגיל לנהל שיחות עם עצמי בעולם המחשבה והדמיון, אז אל תתפלא אם גם בהמשך תראה שאני מדבר עם עצמי. ככה אני והאמת שאני דווקא נהנה לדבר אתי. הרי אף אחד בעולם לא מבין אותי, כמו שאני מבין את עצמי. זה הרגל ישן שלי, לא גיליתי עליו לאף אחד, אבל בגלל שאת הסיפור הזה אני מספר תחת שם בדוי, אני מרגיש בטוח לספר לכם את כל האמת ללא כחל ושרק.

'מי יודע, אולי במשך חמש השנים הקרובות שאשה כאן, אולי אלמד גם שניים או שלושה דפי גמרא, לעגתי לעצמי בצנינות ביקורתית. 'מזל שדוד אפרים מעורבב חזק כל כך בעולם הישיבות, כך הוא הצליח לסדר לי את אחת הישיבות הטובות ביותר, למרות שהוא ואני, וגם ראש הישיבה, יודעים שאני לא מהבולטים בתחום ההתמדה והשקידה בלימוד הגמרא.'

האמת היא שאבא שלי אף פעם לא ויתר עלי. הוא תמיד טוען בביטחון מלא שיום אחד אני עוד אתפוס את עצמי ואתחיל ללמוד ברצינות רבה. אבל חוץ ממנו אני לא חושב שיש עוד מישהו בעולם שבאמת צופה לי עתיד תורני מזהיר, או עתיד תורני בכלל. שומר מצוות? בוודאי! מקפיד על שלוש תפילות במניין מדי יום? בלי ספק! אפילו קובע עתים לתורה! אבל לימוד תורה אינטנסיבי מבוקר ועד ערב - לא נועד עבורי.

הישיבה החדשה לא הפתיעה אותי. נכון, זאת 'ישיבה גדולה', אני כבר לא נמצא 24 שעות תחת עינוי הבחנות של המשגיה, אבל עדיין צריך להתייצב בזמנים ולעשות רושם של בחור טוב. אני כאן כדי לשרוד חמש שנים, זוכרים?? בשבוע הראשון עוד למדתי בהתלהבות חלקית. ידעתי שזה יעבור לי מהר מאוד אבל זרמתי עם רצון הלב. הכל חדש ויש התלהבות באוויר, אני מוכן ללמוד בשקידה, למה לא? כל לימוד תורה הוא חשוב מאוד ואם זה בא לי בקלות אז אני בעניין. אבל כצפוי, אחרי שבוע החשק החל להתפוגג ובהתאם התחלתי לעגל פינות, לנהל שיחות חולין תוך כדי הלימוד, ובהמשך הייתי לומד מעט תוך כדי שניהלתי

שיחות חולין מתחילת הסדר ועד סופו. עברה שנה, עברו שנתיים. אני כבר בוועד שלישי. מעביר את הזמן. יש תקופות קצת יותר טובות אבל בדרך כלל אני עוסק בלא לעשות כלום. שלא תחשבו שזה קל. בכלל לא. אני מטבעי טיפוס מאוד תוסס ונטיית הלב שלי היא לצאת לרחובות לעשות קצת אקשן פה ושם, אבל אני מתגבר על הכל. מספיק עשיתי להורים שלי עגמת נפש בישיבה קטנה. עכשיו אני עושה הכל כדי להתרחק מצרות, ולשרוד את הישיבה בלי תקלות מיוחדות.

בוקר אחד, בעיצומו של סדר א', מגיע אלי נובריצקי משיעור ב': "הראש ישיבה קורא לך", הוא אומר לי. 'הראש ישיבה קורא לי?! איך זה ייתכן? חשבתי לעצמי. בחיים לא דיברתי עם ראש הישיבה. האמת היא שבכלל לא ידעתי שהוא מכיר אותי ויודע איך קוראים לי. אבל נובריצקי היה בטוח במאה אחוז.

עכשיו כבר ממש נבהלתי. 'מסתבר שלא לעשות בעיות לא מספק את ראש הישיבה' ייסרתי את עצמי. 'חזקי, תתכונן לבשר להורים שלך שהם צריכים למצוא לך מסגרת לימודית חדשה'. בעני רוחי כבר דמיינתי את זקנו של אבי כשהוא מלבין כפתיתי השלג היורדים על הררי החרמון, בעוד אצבעותיו מקישות במהירות את המספר של 'מוקד הישיבה' בניסיון למצוא מישהו שיעזור לי למצוא ישיבה חדשה. נראה לי שגם לדוד אפרים כבר נמאס לעזור לי כל פעם למצוא ישיבה חדשה.

אבל ראש הישיבה דווקא לא בישר לי בשורות רעות. הוא לא הורה לי להתרחק מהישיבה, לפחות לא בדרך שבה חשבתי עד כה: "אני מגבש קבוצה קטנה של בחורים שיצאו ל'חזיון' בישיבה חלשה באזור השפלה", אמר לי ראש הישיבה, "אני רוצה שגם אתה תהיה חלק מהקבוצה, אם אתה מסכים לכך כמובן".

השלג מהררי החרמון הפך בעיני רוחי לכדור ענק שמתקרב לעברי ועומד להכות בי בעוצמה רבה: "אני? חזוק??". לרגע לא הבנתי אם ראש הישיבה רוצה לחזק את הישיבה בשפלה או שהוא שולח אותי לישיבה היא כי הוא רוצה לחזק את הישיבה שלו, ולדעתו ההוצאה שלי למסגרת חלופית עשויה לתרום לעניין.

אבל ראש הישיבה הראה לי את שמות שלושת הבחורים הנוספים שיוצאים ל'חזיון' יחד אתי. הם היו ממש מטובי הבחורים. לרגע רציתי להסביר לראש הישיבה את הטעות שלו, אבל חששתי. הראש ישיבה שלנו הוא אחד הענקים שבדור, אני לא יכול להסביר לו שאני לא אוהב ללמוד כל היום. אני לא חושב שהוא שמע על אנשים מהסוג הזה אי פעם. עבורו התורה היא לא רק טעם החיים, אלא החיים בעצמם.

אבל ראש הישיבה הרים אלי את עינוי הטובות ואמר לי משפט שמאוחר יותר הבנתי שהוא שינה לי את החיים: "אני יודע שאתה חושש, אני מבין שנראה לך שאתה לא הבחור המתאים, אבל עקבתי אחריך ויש לך מעלות שלבחורים אחרים אין. אני חושב שאתה תפתיע את עצמך ביכולות שלך".

יצאתי החוצה נבוך ומבולבל. לא היה לי זמן רב. הייתי חייב למהר הביתה כדי לארגן דברים. למחרת כבר נסענו לישיבה החדשה שלנו, שם התקבלנו בכבוד גדול על ידי הבחורים ואנשי הצוות כאחד. ראיתי את הבחורים והבנתי שהם בטוחים שאני תלמיד חכם עצום. כשהסברתי להם שזה לא כך הם הצמידו לי גם את התואר 'עניו' לתואר 'תלמיד חכם'. הבנתי שאין ברירה ואני חייב פשוט להסתדר עם הקיים.

ראש הישיבה אמר שהוא רואה בי יכולות מיוחדות, אני לא ראיתי אותן בעצמי, אבל סמכתי עליו שהוא יודע על מה הוא מדבר. למחרת כבר ישבתי עם שני בחורים ולמדתי אתם בחברותא משולשת. אולי שכחתי לספר לכם, אבל ב"ה התברכתי בכישרון תפיסה מהיר, ובתוך זמן קצר כבר הסברתי להם בלהט את המהלך של הסוגיה, כשהם מאזינים לי ביראת כבוד ושותים בצמא את דברי.

למחרת כבר הגעתי מוכן, הייתי חייב להכין את הגמרא מראש כדי שלא להביך את עצמי. כל רגע פנוי הייתי מנצל כדי לעמוד ביעדים, להיות מוכן גם בעיון וגם בבקיאיות, גם במוסר וגם בהלכה. כל סדרי הלימוד בישיבה היו שגורים על פי, וכשהגיעה השבת לא רציתי לנסוע הביתה כי היה לי חשוב לנצל כל רגע כדי להתכונן לשבוע הבא.

סוף הזמן התקרב, ואתו הסתיימה תקופת החזיון. בלבי חששתי מאוד מהחזרה לישיבה הישנה שלי. פניתי לראש הישיבה וסיפרתי לו על החששות שלי, אבל ראש הישיבה הרגיע אותי והסביר לי שאני יכול לעשות 'חזיון' גם בישיבה טובה: "תמיד תוכל למצוא בחור חלש שצריך עזרה, או שעות שבהן הלימוד בבית המדרש קצת יותר חלש וצריך חזיון. יש לך אישיות של 'משפיע'. אתה אוהב לתרום לאחרים מהידע שלך, זה הכלי שבו אתה יכול וצריך לעבוד את ה'. כל עוד תשכיל למצוא אנשים, מקומות וזמנים שצריך לחזק, אתה תמשיך לעלות בהר ה'.

את הסיפור הזה אני מספר שנה וחצי אחרי. היום אני מבין שכשהראש ישיבה שלח אותי לחזיון הוא התכוון גם לחזק את הישיבה שאליה הלכתי וגם את הישיבה שממנה יצאתי לחזק, אבל הכוונה העיקרית שלו הייתה שאחזק את עצמי. אני מודה לקב"ה שהתווה את דרכי, כך שאזכה ללמוד אצל ראש הישיבה שלי, והאמת היא שכל אחד מאתנו מקבל כזאת 'קריאת השכמה' שתשנה לו את החיים. כל מה שנשאר לנו זה להטות אוזן, ולקחת את עצמנו לידיים.

אנחנו לעזרתך בכל עני ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

בין השעות: 7:30-10:30 בערב
או בטל: 073-7078388

1-800-20-18-18
שאת חיים

קשה לך?
זקוק לעזרה?

